

RASKID UGOVORA O TRANSFERU FUDBALERA***

Sažetak

Kad govorimo raskidu ugovora, govorimo o nekim vanrednim i neočekivanim okolnostima. No, ako se radi o sporazumnom raskidu ugovora, tada se, pre svega, radi o dogovoru ugovornih strana. Kod raskida ugovora o transferu fudbalera moramo imati u vidu specifičnosti koje se tiču kako predmeta ugovora, tako i činjenica koje moramo uzeti u obzir; a tiču se fudbala kao sportske discipline, odnosno, vrste kolektivnog sporta. Pravilnik FIFA o statusu i transferu igrača detaljno uređuje mnoga pitanja koja se tiču raskida ugovora o transferu fudbalera, tako da se članu 17. navedenog akta posvećuje najveća pažnja u radu. U radu se posvećuje pažnja i pojedinim opštim pravilima, koja se tiču, pre svega, obligacionog prava, a koja bi trebalo da se primenjuju i kod navedenih ugovora. Isto tako, autor se, kratko, osvrće i na pojedine odredbe Pravilnika o registraciji, statusu i transferu igrača Fudbalskog saveza Srbije. Ugovori o transferu fudbalera bi trebalo da se definišu, kao i svi ugovori ove vrste, kao dvostrani ugovore. S tim u vezi, trebalo bi jasno da se definiše odnos fudbalera sa prethodnim klubom iz kojeg odlazi, kao i sa novim klubom u koji prelazi. Takođe, bitno je kako će definisati odnos navedena dva kluba u slučaju transfera fudbalera.

Ključne reči: fudbal, ugovor, transfer, raskid, naknada štete.

1. UVOD

Raskid ugovora o transferu fudbalera¹ je jedno od značajnijih pitanja, kada govorimo o fudbalu, uopšte. Ali, ugovor o transferu fudbalera je specifičan. Činjenica je da, kod ovog ugovora razlikujemo prodavca i kupca (prethodni i novi klub), kao i cenu, odnosno, naknadu za transfer fudbalera iz jednog u drugi klub.

* Doktor pravnih nauka; naučni savetnik, redovni profesor. Institut za uporedno pravo Beograd; mail: v.colovic@iup.rs. <https://orcid.org/0000-0002-2016-1085>.

** Doktor pravnih nauka; naučni saradnik. Advokat iz Beograda; mail: aleksandar.djordjevic@advokatdjordjevic.

*** Rad je nastao kao rezultat naučnoistraživačkog rada Instituta za uporedno pravo koji finansira Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije prema Ugovoru o realizaciji i finansiranju naučnoistraživačkog rada NIO u 2023. godini (evidencioni broj: 451-03-47/2023-01/200049 od 3. 2. 2023).

¹ Koristićemo pojam fudbaler, iako se u propisima koristi i termin igrač.

No, te elemente moramo drugačije posmatrati u odnosu na tzv. klasične ugovore. U ovom radu, posvetićemo pažnju propisima Međunarodne federacije fudbalskih asocijacija (dalje: FIFA) u ovoj oblasti, kao i propisima Fudbalskog saveza Srbije (dalje: FSS), ali ćemo posvetiti pažnju i zakonskim odredbama Republike Srbije koje regulišu pitanje raskida ugovora, uopšte. U tom smislu, kritički ćemo se osvrnuti na neke od odredaba, kako pravila FIFA, tako i pravila FSS. Takođe, posvetićemo pažnju i statusu ugovornih strana kojih ima najmanje dve, a može ih biti i tri, ako fudbaler prelazi u novi klub. Da bi mogli da analiziramo pravila o raskidu ugovora o transferu fudbalera, moramo da se osvrnemo na neka opšta pravila o raskidu ugovora, kao i na neka bitna pitanja kada govorimo o transferu fudbalera.

Ugovor je dvostrani pravni posao, tako da je svaka strana dužna da ispuni svoje obaveze koje definiše taj ugovor. To znači da bilo koja ugovorna strana, svojom jednostranom izjavom volje, ne može raskinuti ugovor, obzirom na poštovanje načela *pacta sunt servanda*. Ipak, stranke u odredbama ugovora predviđaju mogućnost jednostranog odustanka od ugovora pod određenim uslovima.² U pravnoj teoriji jednostrani odustanak nije predviđen kod svih ugovora, što znači da navedeno nije prihvaćeno kao jedan opšti pravni institut. Ipak je nesporno da odustanak od ugovora ili raskid ugovora postoji kao jedan poseban pravni akt sa određenim pravnim posledicama.³ Pomenućemo i da se ugovor može raskinuti sporazumom stranaka u bilo kom obimu, što znači da raskid može proizvesti dejstva za buduće vreme, odnosno sa ili bez povratnog dejstva.⁴ Takođe, sama stranka može jednostranom voljom da raskine ugovor sa istim, pomenutim, dejstvima. Međutim, ta stranka mora imati posebno pravno ovlašćenje da učini navedeno, koje se može zasnovati na zakonu ili na sporazumu ugovornih strana.⁵ Naravno, ugovor se može raskinuti sa ili bez otkaznog roka, što zavisi od sporazuma ugovornih strana.

Navedena pravila moramo imati na umu, bez obzira o kojim ugovorima govorimo. Ugovori o transferu fudbalera su posebni, kako po predmetu ugovora, zatim po ugovornim stranama, obzirom da u ugovoru mogu učestvovati klub i fudbaler, ali i dva kluba, u zavisnosti šta je sadržina tog ugovora, kao i po specifičnostima koje se pojavljuju kod poštovanja samih odredaba ugovora, a tiču se njegovog izvršenja, koje se sastoji u odigravanju utakmica, nemogućnosti raskida istog u pojedinim situacijama dok traje takmičarska sezona, kao i po drugim činjenicama kojima ćemo posvetiti pažnju.

1.1. Fudbalski transferi

Ako bismo rekli da je fudbal unosan biznis, ne bismo rekli ništa novo. Međutim, taj biznis je rezervisan samo za bogate klubove iz bogatih zemalja,

² L. Marković, *Obligaciono pravo*, Klasici jugoslovenskog prava, Službeni list SRJ, Beograd 1997, 269.

³ L. Marković, 270.

⁴ L. Marković, 275.

⁵ L. Marković, 275.

tako da se danas evropski fudbal, ali i svetski, mada u manjem obimu, sveo na utakmice između najpoznatijih klubova koji su i osvajači prestižnih evropskih trofeja. Nikako ovim nismo hteli da stavimo na margine klubove iz siromašnijih zemalja, ali je činjenica da je najveći novac prisutan u Ligi šampiona, nešto manji u Ligi Evrope, a najmanji u Ligi konferencije. Bez obzira o kom takmičenju govorimo, videćemo da su u završnim fazama svih navedenih takmičenja, a tu mislimo na takmičarske grupe, prisutne ekipe iz najbogatijih zapadnoevropskih zemalja. Inače, jedna od zajedničkih karakteristika dvadeset najboljih evropskih klubova je da svi klubovi pripadaju grupi tzv. Ligi „velike petorke“, odnosno, pet najboljih evropskih prvenstvenih takmičenja koje predstavljaju: engleska „Premijer Liga“, nemačka „Bundesliga“, španska „Primera“, italijanska „Serija A“ i francuska „Liga 1“. Po podacima vezanim za sezonu 2017/2018, dvadeset najboljih evropskih fudbalskih klubova po generisanim prihodima čini devet klubova iz Engleske, četiri kluba iz Italije, po tri kluba iz Španije i Nemačke i jedan klub iz Francuske. Sposobnost fudbalskih klubova da generišu prihode varira od zemlje do zemlje, pa tako klubovi u Engleskoj generišu u proseku oko 272 miliona evra (ukupno 5,4 milijarde evra, dok, npr. u San Marinu taj prosek iznosi 170.000 evra (ukupno 2,6 miliona evra)).⁶ Kad govorimo o istoj sezoni, navešćemo da je u njoj ostvaren prihod od rekordnih 8,3 milijardi evra, što je rast od 400 miliona evra u odnosu na prethodnu sezonu. Pomenućemo i strukturu navedene sume: 17% prihoda po osnovu prodaje karata na dan utakmice, 43% po osnovu prodaje televizijskih prava i 40% po osnovu komercijalnih izvora.⁷

Inače, u danas svetu postoji 52 fudbalska kluba koji trenutno vrede više od 2 milijarde američkih dolara, pojedinačno, dok je 2012. postojao samo jedan takav klub. Od 2016. godine ukupna vrednost 32 kluba je porasla za više od 50%.⁸

Kad govorimo o fudbalskim transferima, prva pojava transfera fudbalera se vezuje za 1888. godinu, kada je za navedeno bilo potrebno ispuniti nekoliko uslova, koji su se odnosili da se transfer može vršiti samo između profesionalnih klubova, koji se takmiče u organizovanom takmičenju, kao i da fudbaler mora da ima saglasnost, kako lige tako i svog kluba za prelazak u drugi klub.⁹ Inače, prvi transfer fudbalera vezujemo za Englesku, odnosno za 1893. godinu kada je Džek Sautvort (Jack Southworth) za 400 funti prešao iz kluba Blekburn Rovers u Everton. To je prvi slučaj kupovine fudbalera za novac.¹⁰

Do današnjih dana se fudbal mnogo promenio, pa, samim tim, i transferi, odnosno, status fudbalera koji je naglo izmenjen nakon slučaja Bosman. Skoro tri decenije je prošlo od ovog slučaja, koji je dramatično promenio profesionalni

⁶ A. Metelski, „Factors affecting the value of football players in the transfer market“, *Journal of Physical Education and Sport*, vol. 21 (suppl. issue 2), pp. 1150 – 1155, Apr. 2021, 1150.

⁷ S. Lazarević, J. Lukić, V. Mirković, „Uloga fudbalskih skauta u procesu transformacije igrača: od talenta do vrhunskog sportiste“, *Sport - Nauka i Praksa*, vol. 10, No 1, 2020, 67.

⁸ A. Metelski, 1150.

⁹ L. Čehulić, *Razvoj pravnog okvira sustava transfera u sportu*, završni rad, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Preddiplomski stručni studij menadžmenta, turizma i sporta, Čakovec 2022, 13.

¹⁰ L. Čehulić, 8.

sport, uopšte, a ne samo fudbal. Naime, pre sezone 1995-96., Žan Mari Bosman je želeo da pređe iz FK Lijež (Belgija) u Dunkerk (Francuska). Iako mu je ugovor istekao, Dunkerk je odbio da plati naknadu za transfer koju je tražio Lijež, tako da nije došlo do transfera. Bosman je podneo tužbu Evropskom sudu pravde i doneta je presuda u korist Bosmana, u kojoj je navedeno da je FIFA prekršila član 48. Rimskih ugovora koji se odnosi na slobodu kretanja i rada. Ovom odlukom su izmenjena dva osnovna ograničenja. Prvo, naknada za transfer više nije obavezna kada fudbaler promeni klub, a nezakonita je kad istekne ugovor. Drugo, uklonjena su prethodna ograničenja, koja su se odnosila na broj fudbalera koji su rođeni u inostranstvu, a koji može nastupati u jednoj utakmici.¹¹ Pitanje naknada za transfer je dobilo na značaju nakon tog slučaja, bez obzira da li se radilo o fudbalerima kojima ugovori sa klubom, u kome nastupaju, još uvek traju ili ne. Čak je bilo predloga da naknade za transfer fudbalera budu zabranjene. No, 2001. godine došlo je do kompromisa između Evropske komisije i predstavnika fudbala.¹² Nakon ovog slučaja, postalo je jasno da su fudbaleri radnici, a klubovi poslodavci, što znači da su i jedni i drugi subjekti radnog prava.¹³

Neophodno je da se status pojedinog sportiste utvrđuje od slučaja do slučaja, bez obzira da li se radi o profesionalcu ili amateru. Ne mogu svi sportovi imati isti status, što znači da ni fudbaleri ne mogu imati isti status, pogotovo, ako imamo u vidu, da u nekim državama, amateri mogu igrati i u prvim fudbalskim ligama. Osim toga, jasno je da profesionalni fudbaleri primaju naknadu u obliku trajne plate, kojoj se dodaju i drugi bonusi, a u skladu sa ugovorom o radu koji je fudbaler zaključio sa klubom. Ti ugovori imaju ekonomski karakter.¹⁴ Ovde moramo istaći i mišljenje FIFA, koja je u svom Pravilniku definisala da fudbaleri mogu biti amateri ili profesionalci. Profesionalac je fudbaler koji ima pisani ugovor sa klubom, na osnovu koga je plaćen za aktivnosti više nego što iznose troškovi njegovog igranja za klub. Svi ostali fudbaleri se definišu kao amateri. Znači, po tumačenju FIFA, profesionalni fudbaler je onaj koji ima zaključen ugovor o radu, koji se naziva i profesionalnim ugovorom.¹⁵

FIFA je 2002. godine donela set propisa za upravljanje tržištem rada evropskih fudbalera. Po tim propisima, fudbaler se zadržava u klubu po ugovoru o privremenom radu, osim ako rivalski klub ili sam fudbaler ne plati otkupnu klauzulu, koja je obično mnogo veća od vrednosti preostalog perioda, u kome je fudbaler obavezan da nastupa za svoj klub. U praksi, fudbaleri skoro nikad ne raskinu svoj ugovor jednostrano, obzirom da nemaju finansijskih sredstava, tako da su primorani da čekaju da rivalski klub plati iznos po navedenoj klauzuli. Sa druge strane,

¹¹ K. Whitehead, „The Impact of European Football Player Transfers on Share Price“, University of Vermont, 2014, 7-8.

¹² A. Subhan, „Football transfer fees: anticompetitive?“, *Sports Law, Policy & Diplomacy Journal* 1, no. 1 (2023), Rijeka 2023, 160.

¹³ A. Bilić, V. Smokvina, „Ugovori između profesionalnih nogometaša i klubova – ugovori radnog ili građanskog prava?“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 49, 4/2012., 842.

¹⁴ A. Bilić, V. Smokvina, 844.

¹⁵ A. Bilić, V. Smokvina, 848.

računovodstveni standardi u profesionalnom fudbalu zahtevaju od klubova da knjiže registraciju kao nematerijalna osnovna sredstva, što znači da se fudbaleri definišu kao roba koja može doneti profit u budućoj trgovini između klubova.¹⁶

U svakom slučaju, pravni status ugovora između fudbalera i kluba diktira prirodu transfera. Da bi došlo do transfera fudbalera, mora doći do pregovora za zaključenje novog ugovora. Fudbaler kome je istekao ugovor, ima pravo na radnu mobilnost i može da pregovara sa drugim fudbalskim klubovima. No, o transferu fudbalera moraju pregovarati klubovi.¹⁷

2. NAKNADA ZA TRANSFER FUDBALERA

Naknada za transfer predstavlja ovlašćenje prethodnog kluba da, kod transfera fudbalera, zahteva od novog kluba plaćanje određenog iznosa koji se odnosi na dotadašnje ulaganje u fudbalera i njegovo treniranje, odnosno obuku. No, kod transfera se upotrebljava i izraz transferna odšteta. Sam način plaćanja naknade, bez obzira na termin koji se koristi, može se ugovorom definisati na različite načine, a uobičajeno je da naknada bude u novčanom obliku i da se može platiti jednokratno ili na rate. Klubovi se mogu dogovoriti da se deo naknade isplati u novcu, a deo kroz igranje prijateljskih utakmica, čije će troškove naknaditi klub koji je kupac. Isto tako, klubovi se mogu dogovoriti da se naknada u celosti ili delom zameni za novčana ulaganja ili prenos znanja kluba kupca na dizanje nivoa prvog kluba u organizacionom i sportskom smislu. Najzad, klubovi se mogu dogovoriti da će klub koji fudbaler napušta od novog kluba tog fudbalera dobiti određeni procenat naknade nakon odlaska fudbalera u treći klub.¹⁸

Veoma je bitno proceniti vrednost fudbalera na tržištu. Jedna od procena se može odnositi na naknade za transfer koje stvarno plaćaju klubovi, a koje predstavljaju cenu određenog fudbalera na određenom tržištu. Stvarne naknade su veoma velike, tako da se retko objavljuju. Druga vrsta procena se vrši od strane medijskih kompanija, koje definišu tzv. „tržišne vrednosti“, koje su označene kao procena koja je dostupna za svakog fudbalera pojedinačno.¹⁹

3. RASKID UGOVORA O TRANSFERU FUDBALERA

Pre nego što se posvetimo detaljima vezanim za raskid ugovora o transferu fudbalera, pomenućemo osnovne elemente tog transfera. Ti elementi su, upravo

¹⁶ S. Hoey, T. Peeters, F. Principe, „The transfer system in European football: A pro-competitive no-poaching agreement?“, *International Journal of Industrial Organization* 75 (2021), 1

¹⁷ I. Lawrence, „The Legal Context of a Player Transfer in Professional Football: A Case Study of David Beckham“, <http://go.warwick.ac.uk/eslj/issues/volume11/lawrence/>, 20.9.2023.

¹⁸ L. Čehulić, 12.

¹⁹ M. Franceschi, J.F. Brocard, F. Follert, J.J. Gougnet, „Determinants of football players' valuation: A systematic review“, *Journal of Economic Surveys*, 2023;1–24, 3, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/joes.12552>, 17.9.2023.

raskid ugovora između fudbalera i kluba u kome je igrao, zatim zaključenje ugovora između fudbalera i novog kluba u kome će nastupati, kao i uplata naknade od strane novog kluba, sticaoca, klubu u kome je fudbaler ranije nastupao, prodavcu. Pojedini autori definišu da se ovde radi o ugovoru o transferu *ad usum* fudbalera, što se odnosi na činjenicu da se ne radi o ugovoru o prenosu, već o puštanju u promet fudbalera. Osim toga, kod ugovora o transferu fudbalera, potrebna je saglasnost tri strane koje su stranke u ovom pravnom poslu. Znači, potrebno je da se klub, u kome je fudbaler nastupao, saglasi sa činjenicom da fudbaler pre roka napusti taj klub, odnosno, da se ugovor raskine pre isteka roka. Zatim, sam fudbaler mora da da saglasnost za prelazak u novi klub, a novi klub mora da bude saglasan sa obeštećenjem koje je dužan da uplati klubu za koji je fudbaler do tog momenta nastupao. Kako bi se ispunile sve navedene pretpostavke, potrebno je da ugovor bude valjan, odnosno da bude važeći, kao i da isti bude raskinut, pre nego što fudbaler potpiše drugi ugovor sa novim klubom. Sam ugovor mora da bude teretan, bez obzira da li se radi o ugovoru koji se raskida ili o ugovoru koji se zaključuje, jer u suprotnom neće doći do isplate obeštećenja.²⁰ Izdvajamo i pregovore kao bitan uslov za transfer fudbalera, obzirom da se kod ugovora koji se raskida, pregovara o uslovima za raniji raskid, a kod ugovora koji se zaključuje, pregovara se o uslovima koji se tiču naknade za izvršenje ugovora, trajanju istog, itd.²¹

Inače, raskid ugovora predstavlja jedno od sekundarnih dejstava zaključenog ugovora i nastaje kao posledica vanrednih, neredovnih i neočekivanih okolnosti. Sporazumni raskid ugovora je, po svojoj pravnoj prirodi, ugovor kojim stranke odustaju od ugovora koji nije ispunjen ili je samo delimično ispunjen. Nije moguće raskinuti ugovor koji je u celini ispunjen. Kada dođe do jednostranog raskida ugovora, tada je, takođe, reč o raskidu ugovora saglasnom voljom stranaka jer se pravni osnov prava na jednostrani raskid ugovora nalazi u odredbi ugovora koja ovlašćuje jednu ili obe stranke da jednostrano raskinu ugovor.²² Takođe, bitna povreda ugovora je opšti osnov za raskid ugovora, jer ona nije vezana za neki posebni oblik njegovog neizvršenja.²³

Kod raskida navedenih ugovora, veoma važno je da pomenemo probleme, sa kojima se fudbaleri suočavaju kod prelaska u drugi klub. Naime, njihova sloboda je znatno ograničena, tako da ne mogu slobodno da odlučuju o prihvatanju ili odbijanju ponude nekog drugog kluba. Ako fudbaleri ne saraduju sa klubom u kome igraju, veoma često su izloženi različitim pritiscima, koji se ogledaju i u dobijanju statusa rezervnog fudbalera, zatim u prebacivanju u neki sastav kluba koji nije u takmičarskom pogonu, sa ciljem da se taj fudbaler podredi volji kluba, itd.²⁴ Čak

²⁰ M. Mićović, „Transfer fudbalera“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 52, br. 2/2015, 517-518.

²¹ M. Mićović, 519

²² M. Šarac, „Raskid ugovora: usporednopravni pristup“, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, vol. 63, no.5-6, 2013, 1092.

²³ K. Jovičić, „Posebni slučajevi kada se ugovor može raskinuti prema Bečkoj konvenciji“, *Strani pravni život* br. 1/2017, 52.

²⁴ L. Čehulić, 10.

i najkvalitetniji fudbaleri nisu oslobođeni od navedenog, tako da i njima može, u takvim situacijama, pretiti manja minutaža na utakmicama ili čak neigranja u većem delu sezone.²⁵

3.1. Odredbe Pravilnika FIFA i Pravilnika FSS

Pitanje raskida ugovora o transferu fudbalera jedno je o složenijih pitanja koje je regulisano kako propisima FIFA, tako i propisima FSS. Raskid ugovora o transferu fudbalera je relativno detaljno regulisan u Pravilniku FIFA o statusu i transferu igrača (dalje: Pravilnik FIFA)²⁶, ali je regulisan i Pravilnikom o registraciji, statusu i transferu igrača Fudbalskog saveza Srbije (dalje: Pravilnik FSS)²⁷.

3.1.1. Pravilnik FIFA

Pre svega, posvetićemo pažnju najvažnijim odredbama Pravilnika FIFA o raskidu navedenih ugovora, što je regulisano u glavi IV Pravilnika FIFA koja nosi naslov „Održavanje stabilnosti ugovora između profesionalnih igrača i klubova“, odnosno posvetićemo pažnju odredbama koje su sadržane u članovima 13 do 18. Pravilnik FIFA, pre svega, određuje da će ugovor važiti do njegovog isteka ili će se raskinuti uz saglasnost obe ugovorne strane.²⁸ Pravilnik FIFA sadrži posebnu odredbu o raskidu ugovora iz opravdanih razloga, navodeći, prvo, da mora da postoji opravdan razlog, a pod opravdanim razlogom Pravilnik FIFA definiše nasilno ponašanje jedne od strana sa ciljem da se raskine ugovor. U tom slučaju, druga strana ima pravo da raskine ugovor.²⁹ Zatim, Pravilnik FIFA kao opravdani razlog navodi neisplaćene zarade fudbaleru i na taj način da određuje da će fudbaler moći da raskine ugovor, ako mu ne budu bile isplaćene bar dve zarade o dospeću. Ova odredba zaslužuje naročitu pažnju. Prvo, u Pravilniku FIFA se ne navodi da li se radi o dve uzastopne zarade ili ne, zatim, navode se reči bar dve zarade, što znači da neće dolaziti u obzir raskid ugovora, ako ne bude isplaćena jedna zarada, što može dovesti fudbalera u nezavidnu poziciju. Osim toga, fudbaler, u slučaju, da mu ne budu isplaćene dve zarade (uzastopne ili ne), mora da pošalje obaveštenje klubu da će raskinuti ugovor, ako mu ne bude isplaćen dug u roku od 15 dana. Praktično, time se daje dodatni rok klubu. Najzad, ovaj član Pravilnika FIFA sadrži vrlo čudnu odredbu koja se odnosi na činjenicu da se mogu uzeti u obzir i drugačije odredbe u ugovorima koji su na snazi u momentu

---

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ Pravilnik FIFA o statusu i transferima igrača, https://fss.rs/wp-content/uploads/2019/07/FIFA_Pravilnik-o-statusu-i-transferima-igaca-juli-2022.pdf,

²⁷ Pravilnik o registraciji, statusu i transferu igrača Fudbalskog saveza Srbije, <https://fss.rs/wp-content/uploads/2019/07/Pravilnik-o-registraciji-statusu-i-transferu-igraca.pdf>.

²⁸ Čl. 13 Pravilnika FIFA.

²⁹ Čl. 14 Pravilnika FIFA.

stupanja na snagu ove odredbe, odnosno Pravilnika FIFA. Pravilnik FIFA ne određuje da li su odredbe tog ugovora definisane u skladu sa prethodno važećim pravilima.³⁰ Zatim, Pravilnik FIFA objašnjava na šta se odnose dve zarade fudbalera, na način da određuje da će se, ukoliko zarade fudbalera ne dosevuju na mesečnom nivou, tada računati iznos koji je proporcionalan zaradama za dva meseca.³¹ A ukoliko su u pitanju zaključeni kolektivni ugovori između predstavnika klubova i predstavnika fudbalera, po propisima jedne zemlje, tada odredbe iz ugovora mogu odstupiti od navedenih propisa Pravilnika FIFA i važiće navedeni ugovori.³²

Pravilnik FIFA, dalje, definiše raskid ugovora zbog sportski opravdanog razloga, ali se to odnosi samo na fudbalere koji su odigrali najmanje 10% zvaničnih utakmica za svoj klub.³³ Navedeni razlog nije definisan Pravilnikom FIFA, što znači da će se takvi slučajevi utvrđivati *ad hoc*. Takođe, fudbaler može raskinuti ugovor iz navedenog razloga, samo, u roku od 15 dana od dana odigravanja poslednje zvanične utakmice za klub. Može se odrediti naknada štete, ako je nastala, ali neće se izreći sportske sankcije. Inače, ugovor je nemoguće jednostrano raskinuti tokom trajanja takmičarske sezone.³⁴ Pravilnik FIFA naročitu pažnju poklanja raskidu ugovora bez opravdanog razloga, kada se definiše primena posebnih pravila.³⁵ Naime, u tom slučaju, biće obračunata naknada štete koja se odnosi na obuku fudbalera, a sama naknada će biti obračunata u skladu sa zakonom odnosno zemlje, statusom koji sport ima u toj zemlji, a ceniće se i svi drugi objektivni kriterijumi. Uzeće se u obzir i sve naknade koje se duguju fudbaleru, vreme koje je preostalo do isteka važnosti postojećeg ugovora, a najviše do 5 godina, zatim troškovi i honorari, koje je bivši klub isplatio. Osim toga, vodiće se računa da li se raskid ugovora dogodio tokom zaštićenog perioda. Ako fudbaler nije potpisao novi ugovor, tada će naknada biti jednaka preostaloj vrednosti ugovora koji je raskinut pre vremena. U slučaju da je fudbaler potpisao novi ugovor do momenta donošenja odluke, vrednost novog ugovora u periodu koja odgovara preostalom vremenu prevremeno raskinutog ugovora, biće oduzeta od preostale vrednosti ugovora koji je raskinut pre vremena. Ako je ugovor raskinut pre vremena, usled toga što su neizmirene obaveze od strane kluba prema fudbaleru, tada on ima pravo i na iznos u visini tri mesečne zarade, koju Pravilnik FIFA naziva dodatna naknada štete, osim prava na umanjenu naknadu štete. Pravilnik FIFA pominje i slučaj raskida usled drastičnih okolnosti, koje, inače, ne definiše. Tada će fudbaler imati pravo na naknadu iznosa u visini do šest mesečnih zarada. Ali, ukupna naknada štete ne može premašiti preostalu vrednost ugovora koji je raskinut pre vremena. Ukoliko su zaključeni kolektivni ugovori između predstavnika poslodavca i zaposlenih na nacionalnom nivou, a u skladu sa naci-

³⁰ Čl. 14 bis, t.1 Pravilnika FIFA.

³¹ Čl. 14 bis t.2 Pravilnika FIFA.

³² Čl. 14 bis t. 3 Pravilnika FIFA.

³³ Čl. 15 Pravilnika FIFA.

³⁴ Čl. 16 Pravilnika FIFA.

³⁵ Čl. 17 Pravilnika FIFA

onalnim propisima odnosno zemlje, tada ti ugovori mogu odstupati od napred navedenih pravila koja se primenjuju na ugovore raskinute pre vremena.³⁶

Pravo na naknadu štete se ne može preneti na treće lice. Ako se naknada štete traži od profesionalnog fudbalera, tada će on i njegov novi klub biti solidarno odgovorni za plaćanje iznosa štete. Iznos može biti prethodno definisan ugovorom ili se o njemu stranke mogu posebno dogovoriti.³⁷

Ako je ugovor raskinut od strane fudbalera u zaštićenom periodu, tada će biti izrečene i sportske sankcije, koje će se sastojati u zabrani nastupa na zvaničnim utakmicama četiri meseca. Ako su u pitanju otežavajuće okolnosti, koje Pravilnik FIFA, takođe, ne određuje, tada ta kazna može iznositi i šest meseci. Sportske sankcije će se odložiti privremeno u periodu od poslednje zvanične utakmice u sezoni do prve zvanične utakmice u narednoj sezoni, a u oba slučaja obuhvataju i nacionalne kupove i međunarodne utakmice. Ali, postoji izuzetak, koji se odnosi na fudbalere koji su afirmisani reprezentativci, ako odnosna reprezentacija učestvuje na finalnom međunarodnom takmičenju u periodu od poslednje utakmice do prve utakmice u narednoj sezoni.

Ako do raskida ugovora dođe posle nakon proteka zaštićenog perioda bez opravdanog razloga, bez obzira da li je u pitanju sportski razlog ili ne, sportske sankcije se neće izreći. Ali se mogu izreći disciplinske mere zbog propusta da se obaveštenje o raskidu ugovora dostavi u roku od 15 dana od dana odigravanja poslednje zvanične utakmice u sezoni. Navedeno se može učiniti i nakon proteka zaštićenog perioda. Osim toga, bitno je da je fudbaler koji je igrao za odnosni klub registrovan. Zaštićeni period će krenuti da teče ponovo nakon obnavljanja ugovora, tj. nakon produženja roka važenja prethodnog ugovora.³⁸

Svakom klubu će biti izrečene i sportske sankcije, pored obaveze naknade štete, ako se ustanovi da je isti raskinuo ugovor ili podsticao raskid ugovora u okviru zaštićenog perioda. Ako se ne utvrdi suprotno, pretpostaviće se da je klub podsticao fudbalera na raskid ugovora, ako je taj ugovor raskinut od strane fudbalera bez opravdanog razloga. Osim toga, tom klubu će biti zabranjeno da u toku dva uzastopna registraciona perioda registruje nove fudbalere, bez obzira da li su domaći li iz drugih zemalja. Taj klub će moći da registruje fudbalere, počev od narednog registracionog perioda, kad odgovarajuća sportska sankcija bude sprovedena u potpunosti.³⁹ Isto tako, kažnjeno će biti svako lice, na koje se primenjuju Statut i Pravilnik FIFA, a koje podstiče na raskid ugovora fudbalera i kluba, kako bi omogućio transfer fudbalera.⁴⁰

Član 17. Pravilnika FIFA ne daje konačnu listu kriterijuma na osnovu kojih se određuje iznos naknade i izriču sportske sankcije što omogućava Arbitražnom sudu za sport široko diskreciono pravo u odlučivanju, čime se stvara

³⁶ Čl. 17 t.1 Pravilnika FIFA

³⁷ Čl. 17 t.2 Pravilnika FIFA

³⁸ Čl. 17 t.3 Pravilnika FIFA

³⁹ Čl. 17 t. 4 Pravilnika FIFA

⁴⁰ Čl. 17 t. 5 Pravilnika FIFA

pravna nesigurnost, kao i neizvesnost, obzirom da se ni klubovima ni fudbalerima ne nude neke smernice za postupanje u slučaju jednostranog raskida ugovora o radu bez opravdanog razloga.⁴¹

Pravilnik FIFA definiše da ime posrednika mora biti navedeno u odredbama ugovora, ako je on učestvovao u pregovorima vezanim za zaključenje tog ugovora. Najkraći rok na koji ugovor može da bude zaključen je period od datuma njegovog stupanja na snagu do kraja sezone, a najduži 5 godina. Ugovori u kojim su predviđeni drugačiji rokovi, biće valjani, samo, ako su u skladu sa nacionalnim zakonima. Ako fudbaler ima manje od 18 godina, on može da zaključi profesionalni ugovor sa rokom važnosti od najviše tri godine. Ukoliko je ugovor zaključen na duži period, takav ugovor neće biti valjan. Klub koji želi da zaključi ugovor sa profesionalnim fudbalerom mora o tome da obavesti klub u kome taj fudbaler trenutno igra, pre nego što stupi u pregovore sa njim. Obaveštenje mora biti učinjeno u pismenoj formi. Sam profesionalni fudbaler može slobodno da zaključi ugovor sa drugim klubom, ako je njegov ugovor sa klubom u kome trenutno igra istekao, odnosno, ako ističe u roku od šest meseci. Punovažnost ugovora neće zavisi, niti se može usloviti, pozitivnim lekarskim pregledom, kao ni dobijanjem radne dozvole.⁴²

Ukoliko su u ugovoru predviđene klauzule kojima se klubovima omogućava da kasnije plate dospele iznose profesionalnim fudbalerima, one neće imati pravnu snagu. Naime, ako su ugovorima predviđeni tzv. grejs periodi koji klubovima daju dodatno vreme, kako bi izvršili svoje obaveze prema fudbalerima, tada se takva odredba ugovora neće smatrati važećom. Ali, ako su grejs periodi predviđeni kolektivnim ugovorima koji su zaključili predstavnici poslodavaca i zaposlenih na nacionalnom nivou u skladu sa nacionalnim propisima, tada će se ti ugovori smatrati važećim. Inače, zabrana grejs perioda se ne može primenjivati na ugovore koji su bili na snazi u momentu stupanja na snagu navedene odredbe, odnosno Pravilnika FIFA. Ako su u pitanju žene koje igraju fudbal, one imaju pravo na porodiljsko odsustvo tokom trajanja važećeg ugovora, kao i pravo na iznos u visini od dve trećine ugovorene zarade. No, ako su nacionalnim propisima zemlje u kojoj se nalazi sedište kluba u kojoj nastupa fudbalerka, tada će se oni primenjivati, ako predviđaju povoljnije uslove u odnosu na odredbu Pravilnika FIFA koja reguliše ovo pitanje.⁴³

Vezano za raskid ugovora o transferu, pomenućemo odredbu Pravilnika FIFA koja zabranjuje posredniku da stupi u kontakt sa fudbalerima koji imaju ugovor sa klubom sa ciljem da ga ubedi da prevremeno raskine ugovor ili da prekrši bilo koju obavezu koja je predviđena ugovorom.⁴⁴

⁴¹ A. Bilić, „Jednostrani raskid ugovora o radu između nogometaša i kluba bez opravdanog razloga“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 52, br. 2/2015, 481.

⁴² Čl. 18 t. 1-4 Pravilnika FIFA

⁴³ Čl. 18 t. 5-7 Pravilnika FIFA

⁴⁴ Član 22 Pravilnika FIFA. Is it illegal for a football club to directly approach a player who is under contract with another club?, <https://www.claims.co.uk/knowledge-base/football-law/football-player-under-contract-approach-clubs>, 18.9.2023.

*

* *

Obzirom da smo, napred, više puta pomenuli institute zaštićeni period i sportske sankcije, potrebno je da ih definišemo. Naime, po Pravilniku FIFA, zaštićeni period predstavlja period od tri cele sezone ili tri godine, u zavisnosti, koji period prvi protekne, nakon stupanja na snagu ugovora, ako je takav ugovor zaključen pre 28. rođendana fudbalera, odnosno, dve sezone ili dve godine, u zavisnosti koji period protekne prvo, nakon stupanja na snagu ugovora, ako se takav ugovor zaključuje nakon 28. rođendana fudbalera.⁴⁵ Sportske sankcije se odnose na zabranu igranja zvaničnih utakmica u trajanju od četiri do šest meseci za fudbalera, odnosno, klubu koji utiče na fudbalera da prekrši ugovor, biće zabranjeno da registruje sve nove fudbalere, bez obzira da li je u pitanju domaći ili strani fudbaler i to tokom dva kompletna, uzastopna registraciona perioda.⁴⁶

3.1.2 Pravilnik FSS

Pomenućemo i nekoliko bitnih odredaba Pravilnika FSS u ovoj oblasti. Naime, jedno od pitanja koje je veoma bitno sa stanovišta obaveze kako fudbalera, tako i novog kluba, tiče se obeštećenja ili naknade koje se uplaćuje na račun kluba prodavca. Naime, postavlja se pitanje, da li će se ovde raditi o obeštećenju ili naknadi. Pravilnik FSS koristi termin obeštećenje, kako bi se objasnila naknada štete koja nastaje zbog prevremenog raskida ugovora. Iz ovog proizlazi da je fudbaler dužan da naknadi štetu. Ali ovaj ugovor se raskida sporazumno, pa ne možemo govoriti o šteti. Osnov za plaćanje iznosa koji je određen ugovorom se ne nalazi u raskidu ugovora, već u sporazumu na osnovu koga novi klub, klub sticalac stiće pravo da za njega nastupa odnosno fudbaler. Najzad, to znači da je isključivi dužnik, novi klub fudbalera.⁴⁷

Pravilnik FSS sadrži manje odredaba o raskidu ugovora u odnosu na Pravilnik FIFA. Pomenućemo, prvo, odredbu koja se odnosi na raskid ugovora zbog opravdanih razloga. Takav raskid će proteći bez ikakvih posledica i on se može tražiti i u vreme takmičarske sezone. Pravilnik FSS ne navodi koji razlozi bi mogli biti opravdani, već određuje da će se u svakom pojedinačnom slučaju definisati ti razlozi. Inače, najčešći opravdani razlog za raskid ugovora je neispunjenje obaveze ili drugo kršenje ugovora od strane druge ugovorne strane. Pravilnik FSS određuje da takvo kršenje ugovora treba da traje tri meseca, kako bi se stekao uslov za raskid ugovora. Ako se utvrdi razlog, strana koja je zahtevala raskid ne plaća nikakvu naknadu i neće trpeti sportske sankcije.⁴⁸ Znači, ako fudbaleru ne budu isplaćene najmanje tri mesečne zarade na dan dospelosti,

⁴⁵ V.Čolović, „Otkupna i otpusna klauzula u ugovorima o transferu fudbalera“, *Srpski fudbal – uporedno-pravni izazovi i perspektive*, Institut za uporedno pravo, Beograd 2021, 35.

⁴⁶ *Ibidem*.

⁴⁷ M. Mićović, 520

⁴⁸ Čl. 65 Pravilnika FSS

tada će postojati opravdan razlog za raskid. Fudbaler će morati, u takvom slučaju, da dostavi pismeno obaveštenje klubu u roku od trideset dana o raskidu ugovora. Naravno, klub može smatrati da ne postoji opravdani razlog i u tom slučaju može u roku od tri dana od dana prijema obaveštenja da podnese tužbu Veću za rešavanje sporova FSS. No, Pravilnik FSS propisuje da nema jednostranog raskida, dok traje takmičarska sezona. Zatim, ovaj akt predviđa mogućnost raskida ugovora iz sportski opravdanog razloga, koji se utvrđuje u svakom pojedinačnom slučaju. Ali, potrebno je da budu ispunjeni uslovi koji se odnose na činjenice da mora da se radi o istaknutom fudbaleru, kao i da je taj fudbaler odigrao najmanje 10 posto utakmica za klub. No, njegov dotadašnji klub može tražiti naknadu za obuku i razvoj fudbalera.

3.2. Opšta pravila obligacionog prava

Moramo da se osvrnemo i na opšta pravila obligacionog prava u ovoj oblasti, imajući u vidu da, napred navedena pravila, moraju biti u skladu sa njima. Naime, da bi mogla da se primenjuju pravila vezana za ugovor o transferu fudbalera, neophodno je da ona budu u saglasnosti sa nacionalnim pravilima jedne zemlje u kojoj dolazi do zaključenja i raskida takvih ugovora. Sa druge strane, moramo imati na umu da se mogu primenjivati i pravila dve ili više država, ako je transfer sa elementom inostranosti. Zakon o obligacionim odnosima Republike Srbije (dalje: ZOO)⁴⁹ definiše raskid ugovora na opšti način, ali i sadrži odredbe koje se odnose na raskid pojedinih ugovora. Mi ćemo posvetiti pažnju samo opštim pravilima. U slučaju da ugovor nije ispunjen, a nešto drugo nije određeno samim ugovorom, strana koja je poverilac može zahtevati ispunjenje ugovora ili raskinuti ugovor prostom izjavom volje, ako po zakonu nije određeno da se ugovor automatski raskida u takvoj situaciji.⁵⁰ No, ako ispunjenje predstavlja bitan sastojak ugovora, tada raskid nastupa po samom zakonu, što znači da tada nije potrebna izjava volje ugovorne strane koja je poverilac.⁵¹ Ugovor se može raskinuti i bez ostavljanja naknadnog roka za ispunjenje od strane poverioca, ako je očigledno da dužnik neće ispuniti svoju obavezu.⁵² Ugovor se može raskinuti i pre isteka roka, ako je očigledno da jedna od ugovornih strana neće ispuniti svoju obavezu.⁵³ Ako se radi o ugovoru koji sadrži uzastopne obaveze dužnika, tada poverilac može raskinuti ugovor nakon neispunjenja jedne obaveze, ako je očigledno da ostale obaveze neće biti ispunjenje.⁵⁴ ZOO jasno predviđa da su raskidom ugovora obe ugovorne strane oslo-

⁴⁹ Zakon o obligacionim odnosima - ZOO („Sl.list SFRJ“ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, „Sl.list SRJ“ br. 31/93, „Sl.list SCG“ br. 1/2003 – Ustavna povelja).

⁵⁰ Čl. 125, st. 1 ZOO

⁵¹ Čl. 126, st. 1 ZOO

⁵² Čl. 127 ZOO

⁵³ Čl. 128 ZOO

⁵⁴ Čl. 129, st.1 ZOO

bođene svih svojih obaveza, osim obaveze na naknadu štete.⁵⁵ ZOO predviđa i odredbe koje regulišu pitanja delimičnog ispunjenja ugovora u situaciji kada se isti raskida. Pomenućemo i odredbu koja se odnosi na raskid ugovora zbog nedostatka stvari. Sam raskid, u ovom slučaju, će proizvesti ista dejstva kao i raskid ugovora zbog neispunjenja.⁵⁶

Obzirom da se kod ugovora o transferu fudbalera primenjuju i pravila radnog prava, ovde ćemo reći da, kod ugovora o radu, uopšte, postoje posebnosti kod jednostranog raskida. Naime, uglavnom je dopušten jednostrani raskid od strane ugovorne strane, bez obaveze obrazloženja tog raskida. Ali, poslodavac može raskinuti ugovor o radu iz razloga koji su tačno određeni i definisani zakonom. U pitanju su ugovori na neodređeno vreme, a ugovori na određeno vreme se mogu raskinuti samo ako je takva mogućnost predviđena ugovorom.⁵⁷

Pomenućemo i jedan međunarodni izvor, koji je naša zemlja ratifikovala, odnosno Konvenciju UN o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe (dalje: Bečka konvencija)⁵⁸, kao akt koji se u oblasti ugovornog prava široko primenjuje. Zbog toga ćemo pomenuti neke od odredaba ovog akta koje se odnose na raskid ugovora, a koje su od važnosti za temu ovog rada. Pre svega, Bečka konvencija određuje da izjava o raskidu ima dejstvo, jedino, ako je o njoj obavestena druga strana.⁵⁹ Takođe, kupac može da izjavi da raskida ugovor ako neizvršenje bilo koje obaveze predstavlja bitnu povredu ugovora.⁶⁰ Zatim, kupac može da izjavi da raskida ceo ugovor, ako delimično neizvršenje ili nedostatak saobraznosti predstavlja bitnu povredu ugovora.⁶¹ Prodavac, takođe, može da raskine ugovor ako neizvršenje od strane kupca predstavlja bitnu povredu ugovora, odnosno ako to nije učinio ni u dodatnom roku koji je odredio prodavac.⁶² U slučaju da se izvršenje ugovora sastoji iz uzastopnih isporuka, tada neizvršenje bilo koje obaveze jedne od ugovornih strana predstavlja bitnu povredu ugovora i osnov za raskid istog.⁶³ Nakon raskida ugovora, obe ugovorne strane se oslobađaju svojih ugovornih obaveza, ali ne i obaveze na naknadu štete. Takođe, raskid ugovora neće uticati na eventualno vođenje spora ili na bilo koju odredbu ugovora koja uređuje prava i obaveze ugovornih strana nakon raskida ugovora.⁶⁴ Činjenica je da primena ovih odredaba kod ugovora o transferu fudbalera zavisi i od sadržine tih ugovora, kao i od specifičnosti istih, imajući u vidu šta predstavlja predmet tih ugovora. No, navedene odredbe se moraju primenjivati na navedene ugovore, a što, uglavnom predviđa i Pravilnik FIFA.

⁵⁵ Čl. 132, st. 1 ZOO

⁵⁶ Čl. 497, st.1 ZOO.

⁵⁷ A. Bilić, 483.

⁵⁸ Zakon o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe, *Sl.list SFRJ – Međunarodni ugovori* br. 10-1/84.

⁵⁹ Čl. 26 Bečke konvencije.

⁶⁰ Čl. 49, st.1a) Bečke konvencije.

⁶¹ Čl. 51, st. 2 Bečke konvencije.

⁶² Čl. 64 st. 1 i 2 Bečke konvencije.

⁶³ Čl. 73, st. 1 Bečke konvencije.

⁶⁴ Čl. 81 Bečke konvencije.

4. ZAKLJUČAK

Raskid ugovora o transferu fudbalera je oblast, koja, sama za sebe može predstavljati jednu naučnu disciplinu, imajući u vidu da se kod njenog regulisanja mora voditi računa, kako o opštim pravilima obligacionog i radnog prava, tako i o specifičnostima koje nosi sa sobom transfer fudbalera u fudbalu. Isto tako, moramo govoriti i o zaštiti, kako fudbalera, tako i klubova između kojih se vrši transfer. Ipak, u regulisanju ove oblasti, a naročito sastavljanja i zaključenja ugovora o transferu mora se poći od opštih pravila uz uzimanje u obzir pojedinih posebnosti, imajući u vidu šta predstavlja predmet ovakvih ugovora.

Pitanja koja su najvažnija kad je u pitanju raskid ugovora o transferu fudbalera su sledeća: 1) u kojoj fazi izvršenja ugovora dolazi do raskida istog? 2) da li je definisan zaštićeni period za vreme kojeg ne može doći do raskida ugovora? 3) iz kog razloga se raskida ugovor? 4) da li je klub u kome je nastupa fudbaler obavešten o njegovom prelasku u drugi klub? 5) da li je došlo do razmene informacija između dva kluba? 6) da li se zaključuje jedan sporazum o raskidu ili više njih, imajući u vidu učešće više ugovornih strana? 7) da li je sporazumom o raskidu predviđena klauzula o eventualnom prelasku fudbalera u neki treći klub, što je bitno zbog obeštećenja kluba prodavca? Kao što vidimo, radi se o mnogim pitanjima bitnim, ne samo za raskid ovih ugovora, već i za funkcionisanje samih fudbalskih klubova u takvim okolnostima. Činjenica je da, sa jedne strane, postoji imperativ poštovanja pravila takmičenja i odnosa fudbalera i klubova, kao i međusobnog odnosa klubova, odnosno, izricanja sankcija i dosuđivanja naknade štete u okolnostima nepoštovanja tih pravila, dok sa druge strane, postoji obaveza poštovanja opštih pravila koja su definisana u već pomenutim oblastima prava. Pomiriti navedeno je cilj kome treba težiti uz uzimanje u obzir svih posebnosti koje smo naveli.

Ako pogledamo pravila o raskidu ugovora o transferu fudbalera koja su sadržana u odredbama Pravilnika FIFA, pa i Pravilnika FSS, videćemo da ona polaze od opštih pravila, kad je u pitanju razlog raskida i obeštećenje. No, odredbe koje regulišu raskid ovih ugovora sadrže određene specifičnosti koje se tiču momenta u kome dolazi do raskida, a koji može biti i u toku takmičarske sezone, zatim, broja utakmica koje je odigrao odnosni fudbaler, broja godina koje ima odnosni fudbaler, kao i načina plaćanja naknade za transfer. Sigurno je da su ovi ugovori i specifični zbog prestacija koje sadrže, kao i zbog obavezne primene pravila radnog prava, koje smo naveli. Osim toga, za očekivati je da ova pravila budu usavršavana, kako se bude fudbal razvijao, odnosno kako interesi velikih klubova to budu zahtevali.

Vladimir Čolović*

Aleksandar Đorđević**

TERMINATION OF THE CONTRACT ON THE TRANSFER OF FOOTBALL PLAYERS

Summary

When we talk about terminating the contract, we are talking about some extraordinary and unexpected circumstances. However, if it is a matter of agreed termination of the contract, then, first of all, it is an arrangement between the contracting parties. In the matter of terminating the contract on the transfer of football players, we must bear in mind the specifics concerning the subject of the contract, as well as the facts that we must take into account, which concern football as a sports discipline, that is, a type of collective sport. The FIFA Regulations on the status and transfer of players regulates in detail many issues concerning the termination of contracts on the transfer of football players, so Article 17 of the aforementioned act is given the greatest attention in the work. The paper also pays attention to certain general rules, which concern, first of all, the law of obligations, and which should be applied to the aforementioned contracts as well. In the same way, the author briefly refers to certain provisions of the Regulations on the registration, status and transfer of players of the Football Association of Serbia. Football players transfer contracts should be defined, like all contracts of this type, as bilateral contracts. In this regard, the relationship of the football player with the previous club he is leaving, as well as with the new club he is moving to, should be clearly defined. Also, it is important how the relationship between the two mentioned clubs will be defined in case of player transfer.

Key words: football, contract, transfer, termination, damage compensation.

Literatura

Monografije, članci

Bilić, Andrijana, Smokvina, Vanja, „Ugovori između profesionalnih nogometaša i klubova – ugovori radnog ili građanskog prava?“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 49, 4/2012.

Bilić, Andrijana, „Jednostrani raskid ugovora o radu između nogometaša i kluba bez opravdanog razloga“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 52, br. 2/2015.

---

* Ph.D in Law; Principal Research Fellow, Full professor; Institute of Comparative Law Belgrade; mail: v.colovic@iup.rs

** Ph. D in Law; Research associate; Attorney from Belgrade; mail: aleksandar.djordjevic@advokatdjordjevic.

- Jovičić, Katarina, „Posebni slučajevi kada se ugovor može raskinuti prema Bečkoj konvenciji“, *Strani pravni život* br. 1/2017.
- Lazarević, Snežana, Lukić, Jelena, Mirković, Vladimir, „Uloga fudbalskih skauta u procesu transformacije igrača: od talenta do vrhunskog sportiste“, *Sport - Nauka i Praksa*, vol. 10, No 1, 2020.
- Marković, Lazar, *Obligaciono pravo*, Klasici jugoslovenskog prava, Službeni list SRJ, Beograd 1997.
- Metelski, Adam, „Factors affecting the value of football players in the transfer market“, *Journal of Physical Education and Sport*, vol. 21 (suppl. issue 2), pp. 1150 – 1155, Apr. 2021.
- Mićović, Miodrag, „Transfer fudbalera“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god. 52, br. 2/2015.
- Subhan, Adam, „Football transfer fees: anticompetitive?“, *Sports Law, Policy & Diplomacy Journal* 1, no. 1 (2023), Rijeka 2023.
- Hoey, Sam, Peeters, Thomas, Principe, Francesco, „The transfer system in European football: A pro-competitive no-poaching agreement?“, *International Journal of Industrial Organization* 75 (2021).
- Čehulić, Lucija, *Razvoj pravnog okvira sustava transfera u sportu*, završni rad, Međimursko veleučilište u Čakovcu, Preddiplomski stručni studij menadžmenta, turizma i sporta, Čakovec 2022.
- Čolović, Vladimir, „Otkupna i otpusna klauzula u ugovorima o transferu fudbalera“, *Srpski fudbal – uporednopravni izazovi i perspektive*, Institut za uporedno pravo, Beograd 2021.
- Whitehead, Kevin, „The Impact of European Football Player Transfers on Share Price“, University of Vermont, 2014.
- Šarac, Mirela, „Raskid ugovora: usporednopravni pristup“, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, vol. 63, no.5-6, 2013.

Izvori sa Interneta

- Lawrence, Ian, „The Legal Context of a Player Transfer in Professional Football: A Case Study of David Beckham“, <http://go.warwick.ac.uk/eslj/issues/volume11/lawrence/>, 20.9.2023.
- Franceschi, Maxence, Brocard, Jean-François, Follert, Florian, Gouguet, Jean-Jacques „Determinants of football players’ valuation: A systematic review“, *Journal of Economic Surveys*, 2023;1–24.; <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/joes.12552>, 17.9.2023.
- Is it illegal for a football club to directly approach a player who is under contract with another club?, <https://www.claims.co.uk/knowledge-base/football-law/football-player-under-contract-approach-clubs>, 18.9.2023.

Propisi

Zakon o obligacionim odnosima - ZOO („Sl.list SFRJ“ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, „Sl.list SRJ“ br. 31/93, „Sl.list SCG“ br. 1/2003 – Ustavna povelja).

Zakon o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe, *Sl.list SFRJ – Međunarodni ugovori* br. 10-1/84.

Pravilnik FIFA o statusu i transferima igrača, https://fss.rs/wp-content/uploads/2019/07/FIFA_Pravilnik-o-statusu-i-transferima-igaca-juli-2022.pdf,

Pravilnik o registraciji, statusu i transferu igrača Fudbalskog saveza Srbije, <https://fss.rs/wp-content/uploads/2019/07/Pravilnik-o-registraciji-statusu-i-transferu-igraca.pdf>.